

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 127. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius02val-shoot-idm139771561602752.pdf> (tilgået 09. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

NOTER TIL OCHINO'S MÆRKELIGE BØNNER.

S. 104. I Lybeck- og Rostock-Trykket findes følgende Skriftsprog:

Psal. 145 [V. 18-19]. HERREN er nær hoss alle dem/ som kalde paa hannem/ Hoss alle dem/ som kalde paa hannem aluorlige.

Hand gjør det/ som de Gudfryctige begære/ Oc hører deris skrijg/ Oc hielper dem.

Esai. 65 [V. 24]. Oc det skal ske/ før end de Robe/ Da vil ieg suare/ Naar de endnu tale/ vil ieg høre.

Begge Skriftsprog stemmer ordret med Texten i Biblen 1550.

S. 105, L. 10. *Bernardinus Ochinus aff Senis/ wdi Papisteri/ giorde oc bad; som omtalt i Indledningen S. 94 har Bernardino Ochino skrevet de to Traktater, der er Grundlaget for "Mærkelige Bønner", i Augsburg 1546-47, længe efter at han havde aflagt Munkekutten og var blevet en af de voldsomste Modstandere af "Papisteriet"; se K. Benrath, Bernardino Ochino von Siena, 1892, S. 160 flg.*

S. 105, L. 20-23. 2. Thess. 2.8, ordret som i Biblen 1550.

S. 105, L. 26-28. Joh. Aab. 7.14-15, ordret som i Biblen 1550.

S. 105, L. 31. *it trøsteligt suar aff den xxxv. Psalme*, nærv. Udg. S. 124 flg.

S. 105, L. 32. *en ret vdydning paa det Hebraiske ord Amen* jfr. Indledn. S. 95.

S. 106, L. 3 flg. 1.Tim. 5.4.

S. 106, L. 13 flg. "Indgangen" = Ochino's Ain Chrislichs Bett, Bl. Alv L. 4 f. o. flg. Exemplet om den fattige og den rige L. 27 flg. er Palladius' Indskud.

S. 107, L. 4 flg. 1. Bøn = Ain Chr. Bett, Bl. Alv L. 5 f. n. flg.

S. 107, L. 19 flg. 2. Bøn = Ain Chr. Bett, Bl. A2r L. 9 f. o. flg.

S. 108, L. 1 flg. 3. Bøn = Ain Chr. Bett, Bl. A2r L. 8 f. n. flg.

S. 108, L. 15 flg. 4. Bøn = Ain Chr. Bett, Bl. A2v L. 3 f. o. flg.

- L. 31: *gøre noget gaat, ty. gute werck volbringen.*

S. 109, L. 1 flg. 5. Bøn = Ain Chr. Bett, Bl. A2v L. 6 f. n. flg.

- L. 8-10: *Der faare - barmhertighed* er tilføjet af Palladius. S. 109, L. 11 flg. 6. Bøn = Ain Chr. Bett, Bl. A3r L. 4 f. o. flg. S. 110, L. 1 flg. 7. Bøn = Ain Chr. Bett, Bl. A3r L. 3 f. n. flg.

- L. 11: *oc ieg er saar giort i tusinde maade, ty. vnd ich mich jm tausent mal verbunden hatte.* Palladius har aabenbart læst *jnn* for *jm* og *veruunden* for *verbunden*, hvorfod Stedet er blevet forvansket.

128

S. 110, L. 19 flg. 8. Bøn = Ain Chr. Bett, Bl. A3v L. 14 f. o. flg. - L. 23-24: *Men det vilde gøre mig mere ont oc en euig tancke, ty. Aber nit weniger wurd mich betrieben/ wann ich bedächte.* - L. 26: *din pine oc blodige sued, ty. deine träher dein schwaiss vnd blut,* jfr. Indledn. S. 90.

S. 111, L. 1 flg. 9. Bøn = Ain Chr. Bett. Bl. A3v L. 1 f. n. flg. Skriftet ud.

S. 111, L. 15 flg. 10. Bøn = Ochino, Von der Hoffnung aines Christlichen gemüts, Bl. A2r L. 1 f. o. flg. Jfr. Indledningen foran S. 88.

S. 112, L. 1 flg. 11. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. A2r L. 17 f. o. flg. - L. 4-5: *forvden min møde oc arbeide, ty. on alle dein müh/ verdruss/ arbait/ kostung/ noch schaden.*

S. 112, L. 15 flg. 12. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. A2v L. 5 f. o. flg. - L. 17-20: *effterdi at - leg veed, ty. dieweil - Derhalben* jfr. Indledningen S. 90.

S. 113, L. 4 flg. 13. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. A2v L. 2 f. n. flg. - Svarende til L. 6-11 har den tyske Text: *Dann ain yetwederer weiser Man/ wie du Herr selbs sagst/ facht kain sach an / so er nit zuoor den*

kosten überschlegt/ vnd dasselbig waisst hinauss zufüren/ Noch vil minder vnderstat sich ainiches
fürnemens/ so ers nit waisst mit ehren zu volenden. I Marginen: *Luc. 14.* Palladius har omarbejdet dette ved
at indflette *Luc. 14* (V. 28-29, Lignelsen om Taarnet) i Texten. Jfr. Noten til S. 122, L. I.

S. 113, L. 21 flg. 14. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. A3r L. 9 f. n. flg.

S. 114, L. 11 flg. 15. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. A3v L. 6 f. o. flg. - L. 27: *affslecte*, saaledes i alle
Udgaver! Muligvis Paavirkning fra højtysk *abschlichten*; snarere dog Sætterfejl for *affslette*, - For vexling af t
og c er meget almindelig. (Den tyske Text har *abgetilget*. Von der Hoffnung, Bl. A3v L. 4 f. n.).

S. 115, L. I flg. 16. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. A4r L. 2 f. o. flg. Jfr. Indledningen S. 91.

S. 115, L. I flg. 17. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. A4r L. 18 f. o. flg. Jfr. Indledningen S. 91-92.

S. 116, L. I flg. 18. Bøn = Von der Hoffnung. Bl. A4v L. 3 f. o. flg.

S. 116, L. 22 flg. 19. Bøn = Von der Hoffnung. Bl. A4v L. 22 f. o. flg.

S. 117, L. 6 flg. 20. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. B Ir L. 8 129 f. o. flg. - L. 11: *en aarsage aff mit haab*, ty.
Vrsach der hoffnung.

S. 117, L. 18 flg. 21. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. B. Ir L. 16 f. o. flg. - L. 26: *tilbagdragelse*, saalcdes i alle
Udgaver, formodentlig en af Talesproget paavirket Form for *tilbagedragelse*. - S. 118, L. 4: *oc indflyer*, ty.
flehdende jfr. Indledn. S. 93.

S. 118, L. 10 flg. 22. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. B.Iv L. 11 f. o. flg. - L. 13: *salige strøme oc becke*, jfr.
Indledn. S. 90. - L. 18-21 er tilføjet af Palladius.

S. 118, L. 22 flg. 23. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. Blv L. 19 f. o. flg. - S. 119, L. 9: *veluellighed*, muligvis
Paavirkning fra Talesproget, snarere dog Sætterfejl. Alle øvrige Udgaver: *veluillighed*.

S. 119, L. 21 flg. 24. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. B2r L. 17 f. o. flg.

S. 120, L. 8 flg. 25. Bøn = Von der Hofnung, Bl. B2v L. 10 f. o. flg.

S. 120, L. 24 flg. 26. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. B2v L. 4 f. n. flg. - L. 29-30: *at ieg er aldelis det samme
vdualde arme Faar* jfr. Indledn. S. 90-91. - L. 30-31: *forhuerhuide*, Udgaven 1562 *forhuerffuede*. Fejlen i
Originalen skyldes formentlig Ukyndighed af Sætteren: For vexling af det enslydende *hu* og *ffu*; næppe
Fejlgreb i Sætterkassen: For vexling af Typerne *ff* og *h*. - S. 121, L. 3: *dit hellige ords salige Føde*, ty. *die
gesundes waid/ deines Götlichen worts.*

S. 121, L. 7 flg. 27. Bøn = Von der Hofnung, Bl. B 3r L. 10 f. o. flg.

S. 121, L. 20 flg. 28. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. B3r L. 20 f. o. flg. - L. 24 flg.: *saa at det er min egen oc
icke din skyld*, ty. *nit durch dein/ sonder mein schuld.*

S. 122, L. I flg. 29. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. B3v L. 4 f. o. flg. - L. 3: *der som*, ty. *So dann* dvs. "efter
som". - L. 5- 6: *met grædende taare*, ty. *mit wainenden augen*. - L. 13: *met en bedrøffuet Aand* jfr.
Indledningen S. 90. - Samme L.: *Marffue*, Sammenhængen fordrer *Marffuen*; Formen skyldes formentlig
Sætterfejl e for e[x]; men da alle Udgaver har *Marffue* (*Marve*), og da denne Form er ret hyppig i 15. og 16.
Aarh.'s Litteratur, vilde det næppe være forsvarligt at ændre Originalens Text. Den tyske Oversætt. har:
maine gebayn/ marck/ vnd gaist, Von der Hoffnung, Bl. B3v L. 11 f. n. - L. 15 flg.: ty. *Ps. 51* Marginalnote.
Palladius citerer Skriftstedet i selve Texten. Biblen 1550 har: *En angerfuld Aand er det Offer som Gud
behager/ Gud 130 forsmaar icke it sorgfult oc angerfult Hierte* (*Ps. 51.19*). Hele Skriften "Von der Hoffnung" er
forsynet med Marginalnoter, i hvilke der henvises til Bibelsteder. Et Par Steder har Pall. som her omtalt
indføjet Bibelstederne i Texten, men Citattallene anfører han aldrig. Jfr. Noten til S. 113, L. 6-11

S. 122, L. 19 flg. 30. Bøn = Von der Hoffnung, Bl. B3v L. 20 f. o. flg. Jfr. Indledningen S. 90.

S. 124, L. 25. *Ieg er din Salighed*. Jfr. Indledn. S. 95 Fodnote.

S. 125, L. 33. *nøttrøfftighed*, saaledes baade i Kustode og Text. De følgende Udgaver har; *nødtørfftighed*.